

OPISU MODUŁU KSZTAŁCENIA (SYLABUS)

I. Informacje ogólne

1. Nazwa modułu kształcenia:

Moduł 1: Dziedzictwo archeologiczne w kulturze europejskiej

Moduł składający się z siedmiu przedmiotów cząstkowych - wykładów i konwersatoriów, takich jak:

- **Dziedzictwo archeologiczne w strategiach ochrony i zarządzania w Europie**
- **Podstawy prawnej ochrony dziedzictwa archeologicznego wobec dokumentów o ochronie dziedzictwa kulturowego**
- **Europejskie krajobrazy kulturowe i ich ochrona**
- **Kujawy jako krajobraz kulturowy i jego ochrona**
- **Wielkopolska jako krajobraz kulturowy i jego ochrona**
- **Dziedzictwo archeologiczne i turystyka w Polsce i Europie, część 1 i 2.**

2. Kod modułu kształcenia

05-DA

05-DASO-12-Arch-dz1, 05-PPO-12-Arch-dz1, 05-EKK-12-Arch-dz1, 05-KKK-12-Arch-dz1, 05-WKK-12-Arch-dz1, 05-DAT-12-Arch-dz1, 05-DAT2-12-Arch-dz1

3. Rodzaj modułu kształcenia

fakultatywny lub obowiązkowy dla spec. Dziedzictwo archeologiczne

4. Kierunek studiów:

Archeologia; specjalizacja: Dziedzictwo archeologiczne

5. Poziom studiów

II stopień

6. Rok studiów

I rok

7. Semestr

letni

8. Rodzaje zajęć i liczba godzin

60 h wykład, 60 h konwersatoria

9. Liczba punktów ECTS:

10

10. Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail wykładowcy (wykładowców) / prowadzących zajęcia:

prof. dr hab. Danuta Minta-Tworzowska; danminta@amu.edu.pl, prof. dr hab. Aleksander Kośko, antokol@amu.edu.pl, prof. dr hab. Arkadiusz Marciniak, arekmar@amu.edu.pl; prof. dr hab. Włodzimierz Rączkowski, wlodekra@amu.edu.pl, dr Michała Pawleta; mpawleta@amu.edu.pl, dr Paulina Suchowska-Ducke, pausuc@amu.edu.pl

11. Język wykładowy
polski

II. Informacje szczegółowe

1. Cel (cele) modułu kształcenia:

Celem wykładów i konwersatoriów jest nabycie wiedzy specjalistycznej z zakresu ochrony dziedzictwa archeologicznego w kontekście dziedzictwa kulturowego w świecie, w Europie oraz w Polsce. Zajęcia prowadzone są w ramach trzech grup tematycznych: (1) nadrzędna problematyka dotyczy strategii ochrony dziedzictwa, w tym zaprezentowania i omówienia konwencji, ustaw oraz innych przepisów regulujących ochronę i opiekę nad zabytkami. W związku z ochroną krajobrazów archeologicznych kolejne zagadnienia obejmują (2) problematykę europejskich krajobrazów kulturowych. Przykłady takowych, omawianych w trakcie zajęć, stanowią polskie krajobrazy kulturowe, charakteryzowane i interpretowane na przykładzie Wielkopolski oraz Kujaw. Bezpośrednio z tym wiąże się (3) trzecia grupa zagadnień, dotyczących zagadnień związanych z turystycznym wykorzystaniem zasobów dziedzictwa archeologicznego w Polsce, w Europie oraz na świecie. Studenci uczestniczący w zajęciach w ramach proponowanego modułu powinni rozumieć istotę złożonych problemów współczesnej ochrony, opieki i zarządzania dziedzictwem archeologicznym, w tym konwencje ochrony dziedzictwa archeologicznego i krajobrazu archeologicznego. Zgromadzona wiedza powinna być podstawą do rozumienia i modelowania współczesnych formy turystyki „żywej historii” oraz turystyki archeologicznej w szerszym kontekście ochrony dziedzictwa kulturowego.

2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują)

Podstawowa wiedza z zakresu archeologii pradziejowej, średniowiecznej, lub orientalnej i antycznej.

3. Efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych dla modułu kształcenia i odniesienie do efektów kształcenia dla kierunku studiów

Symbol efektów kształcenia	Po zakończeniu modułu (przedmiotu) i potwierdzeniu osiągnięcia efektów kształcenia:	Odniesienie do efektów kształcenia dla kierunku studiów
DAKE_01	Student posiada uporządkowaną wiedzę z zakresu strategii ochrony dziedzictwa archeologicznego w krajach Unii Europejskiej w porównaniu z Polską i potrafi nią operować	K_W01; K_W04; K_W06; K_U02; K_U03; K_K04; K_K06
DAKE_02	Zna podstawową terminologię, metody i dokumenty ogólne, dotyczące ochrony dziedzictwa oraz ich kontekst historyczny w danym kraju	K_W01; K_W04; K_W05; K_W06; K_W11; K_U01; K_U04
DAKE_03	Uzyskuje wiedzę i orientację w zakresie dokumentów prawnych ochrony dziedzictwa kulturowego oraz archeologicznego w Polsce i Europie	K_W04; K_U01; K_U02; K_K01

	Zachodniej (konwencje, ustawy, rozporządzenia)	
DAKE_04	Zna strukturę organizacji odpowiedzialnych za ochronę dziedzictwa w Polsce i Europie Zachodniej	K_W04; K_W05; K_W06; K_W12; K_U03
DAKE_05	Zyskuje umiejętność rozpoznania i podjęcia dyskusji na temat zagrożeń i szans dziedzictwa archeologicznego w XXI wieku w aspekcie regionów europejskich	K_W02; K_W04; K_W05; K_W08; K_U01; K_U02 ; K_U03; K_U04; K_U06; K_U08; K_K04
DAKE_06	Zyskuje wiedzę na temat regionów europejskich, ich znaczenia	K_W04; K_U04
DAKE_07	Posiada wiedzę z zakresu konieczności i form ochrony europejskich archeologicznych krajobrazów kulturowych, zwłaszcza polskich (Wielkopolska, Kujawy)	K_W02; K_W04; K_U01; K_U07; K_U08; K_U10; K_K01; K_K03; K_K04
DAKE_08	Potrafi zdefiniować podstawowe jednostki przestrzenne, zwłaszcza krajobrazu kulturowego	K_W04; K_U04
DAKE_09	Uzyskuje wstępne informacje o tworzeniu baz danych i metodyce analiz przestrzennych archeologicznych krajobrazów kulturowych, pogłębionej w module metodycznym	K_W03; K_W04; K_W07; K_W08; K_U01; K_U02; K_U07; K_K03
DAKE_10	Posiada wiedzę dotyczącą współczesnej turystyki miejsc historycznych w tym turystyki archeologicznej	K_W04 ; K_W05 ; K_W12; K_U07; K_U10; K_K04
DAKE_11	Potrafi podjąć dyskusję i działania, dotyczące ochrony dziedzictwa wobec turystyki i innych form włączania archeologii w dyskurs kultury masowej	K_W04 ; K_W05; K_W12; K_U01; K_U02 ; K_U06; K_U07; K_U08; K_U10; K_K01; K_K03; K_K04
DAKE_12	Potrafi zastosować praktycznie wiedzę na temat współczesności wieloaspektowego funkcjonowania ochrony dziedzictwa kulturowego w tym archeologicznego w Europie	K_W03; K_W05 ; K_W10; K_U01; K_U03; K_U04; K_K01; K_K05

4. Treści kształcenia

Nazwa modułu kształcenia: Dziedzictwo archeologiczne w kulturze europejskiej		
Symbol treści kształcenia	Opis treści kształcenia	Odniesienie do efektów kształcenia modułu
TK_01	Przedstawienie podstawowej terminologii	DAKE_01

	oraz pojęć: zabytek, dziedzictwo (w wąskim i szerokim sensie), ochrona i opieka nad zabytkami /dziedzictwem archeologicznym itd.	DAKE_02 DAKE_03
TK_02	Zdefiniowanie podstawowych jednostek przestrzennych, zwłaszcza krajobrazu kulturowego, będącego w zakresie zainteresowań archeologii i jej praktycznych rozwiązań w aspekcie ochrony tychże krajobrazów	DAKE_07 DAKE_08
TK_03	Zdefiniowanie turystyki miejsc historycznych i archeoturystyki w kontekście praktycznych rozwiązań ochrony dziedzictwa	DAKE_02 DAKE_10
TK_04	Historia kształtowania się ochrony zabytków i dóbr kulturalnych w Europie, a zwłaszcza w Polsce (od 1918 r.)	DAKE_02 DAKE_03
TK_05	Ochrona dziedzictwa po II wojnie światowej, współczesne strategie i problemy ochrony dziedzictwa	DAKE_01 DAKE_02 DAKE_03 DAKE_04 DAKE_09
TK_06	Wykształcenie się europejskich krajobrazów kulturowych i idei ich ochrony	DAKE_01 DAKE_02 DAKE_05
TK_07	Europa regionów: regionalizacja kulturowo-geograficzna (w tym koncepcja Europy Środkowej)	DAKE_06 DAKE_08
TK_08	Archeologia wobec krajobrazu (<i>landscape archaeology</i>): przykłady polskich krajobrazów kulturowych oraz archeologicznych	DAKE_07
TK_09	Ochrona europejskich krajobrazów kulturowych (przykłady dla Europy Środkowej)	DAKE_01 DAKE_04 DAKE_05 DAKE_07 DAKE_12
TK_10	Dziedzictwo archeologiczne i jego potencjał w rozwoju turystyki kulturowej	DAKE_05 DAKE_10 DAKE_11 DAKE_12
TK_11	Turystyka archeologiczna: cele oraz metody promowania i popularyzowania archeologicznego dziedzictwa kulturowego	DAKE_10 DAKE_11 DAKE_12
TK_12	Metody reprezentowania stanowisk archeologicznych, miejsc zabytkowych oraz krajobrazów historycznych w ramach	DAKE_10 DAKE_11 DAKE_12

	turystyki	
TK_13	Szanse i zagrożenia dla dziedzictwa archeologicznego w wyniku rozwoju turystyki	DAKE_05 DAKE_10 DAKE_11 DAKE_12

5. Zalecana literatura

1. Cofta-Broniewska A. Metodyka badań regionalnych na Kujawach, (w:) A. Cofta-Broniewska (red.) Kontakty pradziejowych społeczeństw Kujaw z innymi ludami Europy, Poznań 1988, s. 15-27.
2. Cofta-Broniewska, A., B. Stolpiak, Z dziejów badań archeologicznych na Kujawach, Inowrocław 1984.
3. Cofta-Broniewska, A. Koško, A. Historia pierwotna społeczeństw Kujaw, Warszawa-Poznań 1982.
4. Cofta-Broniewska, A. Koško, Kujawy w pradziejach i starożytności, Inowrocław-Poznań 2002.
5. Florek M. 2008 Wprowadzenie do archeoturystyki ziemi sandomierskiej, w: T. Giergiel (red.), Archeoturystyka. Nowoczesny produkt turystyczny, Sandomierz, 17-28.
6. Hensel W. Wzajemne zakresy metod mikrogeograficznej i mikroregionalnej, (w:) W. Hensel, Archeologia i prahistoria, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1971, s. 460-467.
7. Jaskanis D. 1999 O potrzebie systemowego upowszechniania obiektów archeologicznych w turystyce kulturalnej, w: Z. Kobyliński (red.), Krajobraz archeologiczny. Ochrona zabytków archeologicznych jako form krajobrazu kulturowego, Warszawa, 24-39.
8. Kaczmarek K. 2009. Turystyka archeologiczna. Turystyka Kulturowa 1/2010, 5-14.
9. Kobyliński Z. 1997, Aktualne zagrożenia dziedzictwa archeologicznego w Polsce. Poznańskie Zeszyty Archeologiczno-Konserwatorskie 6, s. 7-25.
10. Kobyliński Z. 1999, Krajobraz archeologiczny. Ochrona zabytków archeologicznych jako form krajobrazu kulturowego, Warszawa.
11. Kobyliński Z. 2001, Teoretyczne podstawy konserwacji dziedzictwa archeologicznego, Warszawa.
12. Kobyliński, Współczesne problemy prawnej ochrony dziedzictwa archeologicznego w Polsce, w: Prawna ochrona dziedzictwa kulturowego, t. III, Poznań 2009, s. 151-160.
13. Leciejewicz L. Nowa postać świata. Narodziny średniowiecznej cywilizacji europejskiej, Wrocław 2002.
14. Koško A. J. Bednarczyk, Z badań nad genezą regionalizmu kulturowego społeczeństw Kujaw, Poznań-Kruszwica Inowrocław 1996.
15. Kruk J. Studia osadnicze nad neolitem wyżyn lessowych, Warszawa 1973.
16. Prawna ochrona dziedzictwa kulturowego, t. I-III. Poznań.
17. Rączkowski W., Sroka J. 2002, Cudze chwalicie, swego nie znacie: o różnym postrzeganiu krajobrazu kulturowego, w: De rebus futuris memento: przyszłość przeszłego krajobrazu kulturowego Ziemi Sławieńskiej, Rączkowski W., Sroka J. (red.), Sławno, 7-22.
18. Renfrew C., P. Bahn, Archeologia. Teorie. Metody. Praktyka, Warszawa 2002.
19. Sabaciński, M. Praktyczne problemy prawnej ochrony dziedzictwa archeologicznego w Polsce, w: Prawna ochrona dziedzictwa kulturowego, t.III, Poznań 2009, s. 325-330.
20. Trzeciński M. Przystępność przeciwko zabytkom archeologicznym, Warszawa 2010.
21. Tuan Y.F. Przestrzeń i miejsce, Warszawa 1987.

22. Urbańczyk, Zdobywcy północnego Atlantyku, Wrocław 2004.
 23. Widawski K. (red.) 2009. Turystyka kulturowa na Dolnym Śląsku: wybrane aspekty, Wrocław.
 24. Wojtanowicz J. Europejska przestrzeń geograficzno-kulturowa, Lublin 2009.
 25. Wysocki J. 1997. Rozwój turystyki jako zagrożenie i szansa dla dziedzictwa archeologicznego, w: Aktualne zagrożenia dziedzictwa archeologicznego, Poznań, 56-61.

6. Informacja o przewidywanej możliwości wykorzystania e-learningu

Konsultacje przez media elektroniczne

7. Informacja o tym, gdzie można zapoznać się z materiałami do zajęć, instrukcjami do laboratorium, itp.

Biblioteka Instytutu Prahistorii UAM, Biblioteka Główna UAM i Strona domowa Instytutu Prahistorii UAM (<http://archo.amu.edu.pl/edukacja.htm>)

III. Informacje dodatkowe

1. Odniesienie efektów kształcenia i treści kształcenia do sposobów prowadzenia zajęć i metod oceniania

Nazwa modułu (przedmiotu): Dziedzictwo archeologiczne w kulturze europejskiej			
Symbol efektu kształcenia dla modułu	Symbol treści kształcenia realizowanych w trakcie zajęć	Sposoby prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów kształcenia	Metody oceniania stopnia osiągnięcia założonego efektu kształcenia
DAKE _01	TK_01, TK_05, TK_06, TK_09	wykład	P- egzamin pisemny
DAKE _02	TK_01, TK_03, TK_04, TK_05, TK_06	wykład	P- egzamin pisemny
DAKE _03	TK_01, TK_04, TK_05	wykład	P- egzamin pisemny
DAKE _04	TK_05, TK_09	wykład	P- egzamin pisemny
DAKE _05	TK_06, TK_10, TK_13	wykład	P- egzamin pisemny
DAKE _06	TK_07	wykład	P- egzamin pisemny
DAKE _07	TK_02, TK_08, TK_09	konwersatorium	F - aktywność na zajęciach
DAKE _08	TK_02, TK_07	konwersatorium	F - aktywność na zajęciach
DAKE _09	TK_05	konwersatorium	F - aktywność na zajęciach P - kolokwium
DAKE _10	TK_10, TK_11, TK_12, TK_13	konwersatorium	P - prezentacja na zajęciach
DAKE _11	TK_10, TK_11, TK_12, TK_13	konwersatorium	P - prezentacja na zajęciach
DAKE _12	TK_10, TK_11, TK_12,	konwersatorium	P - prezentacja na

	TK_13		zajęciach
--	-------	--	-----------

2. Kryteria oceniania

5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne

4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne

4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne

3,5 – zadawalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami

3,0 – zadawalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne, ale z licznymi błędami

2,0 – niezadawalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne

3. Przewidywane obciążenie pracą studenta (punkty ECTS)

Nazwa modułu (przedmiotu): Dziedzictwo archeologiczne w kulturze europejskiej	
Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem	120
Praca własna studenta 1	40
Praca własna studenta 2	40
SUMA GODZIN	200
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA MODUŁU (PRZEDMIOTU)	10